

Studiegids 2021 – 2022
Bacheloropleiding Film en Televisie
Regie Documentaire – Jaar 2

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding regie documentaire.....	3
2. Beroep en werkveld van regie documentaire.....	4
3. Team van regie documentaire.....	5
4. Globaal programma regie documentaire.....	6
Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	6
Programmaoverzicht jaar 2.....	7
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 2.....	9
Film in context 2.....	9
Korte documentaire oefening 1 (KDO1).....	10
Korte documentaire oefening 2 (KDO2).....	11
Korte documentaire oefening 3 (KDO3).....	11
Doculab.....	12
Filmplaan en research A.....	13
Filmplaan en research B.....	14
Filmplaan en research C.....	15
Gesprekstechnieken 1.....	16
Documentaire decoupage 1.....	16
Voice over.....	17
Documentaire inspiratie.....	18
Documentaire film en literatuurlijst.....	19
Vrije ruimte.....	19

1. INLEIDING REGIE DOCUMENTAIRE

De afstudeerrichting Regie Documentaire stelt zich ten doel regisseurs op te leiden die binnen een veranderend werkveld breed en flexibel inzetbaar zijn. Regisseurs die zowel beschikken over ambachtelijke vaardigheden als een sterke eigen signatuur kunnen laten zien en die zich op basis hiervan duidelijk kunnen profileren in het werkveld en zich kunnen onderscheiden van andere regisseurs. Per lichting wordt gezocht naar diversiteit in voorkeuren en talent voor genres en platforms (bioscoop, televisie(serie), online & transmediale producties).

Belangrijk aandachtspunt voor de opleiding regie documentaire is dat verbreding niet tot vervlakking mag leiden, ambacht of techniek niet ten koste gaan van verdieping en signatuur. Constante factor is dat de filmacademie en de regie afdeling bij uitstek verhalenvertellers opleidt in de cinematografische traditie.

Het curriculum van de Regie Documentaire afdeling wordt in sterke mate bepaald door de grote gezamenlijke (film)oefeningen. Om Regiestudenten beter beslagen ten ijs te laten komen in het veranderende beroepenveld, streeft de Regie Documentaire afdeling binnen de Filmacademie naar meer ruimte voor vakspecifiek onderwijs, kleinere, gevarieerdere oefeningen en meer mogelijkheden tot experiment met name ook op het gebied van digital storytelling. Daarnaast moeten studenten zich bewust worden van hun (toekomstig) ondernemerschap. Dit betekent niet alleen dat ze zich ontwikkelen tot makers die flexibel en multi-inzetbaar zijn, maar ook een grondhouding van zelfredzaamheid en aanpassingsvermogen krijgen.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN REGIE DOCUMENTAIRE

De regisseur documentaire bedenkt het onderwerp voor de documentaire of zet dit naar zijn/haar hand, doet de research of stuurt deze aan, geeft zijn/haar visie op het onderwerp en inspireert en motiveert de mensen zowel voor als achter de camera en in het postproductieproces. Tijdens het gehele maakproces overlegt de regisseur met de producent, crew en eventuele financiers over hun creatieve en/of inhoudelijke input.

Actuele ontwikkelingen

Documentaire heeft de afgelopen 15 jaar aan populariteit gewonnen. Narratieve technieken zoals vergelijkbaar met speelfilms hebben het genre ook in de bioscoop (financieel) succesvol gemaakt en worden veelvuldig toegepast. Ook de artistieke documentaire blijft zijn weg vinden naar filmtheaters en filmfestivals. Daarnaast zijn documentaires populair geworden op online platforms zoals Netflix, de Correspondent en Vice, en bij andere commerciële media zoals RTL. Documentaires blijven een belangrijke plek innemen in de programmering van de Publieke Omroep, zowel op de reguliere TVzenders als online.

Het huidige werkveld is hoog competitief, maar de digitalisering en nieuwe platformen hebben ook vele nieuwe mogelijkheden gebracht. Het bereik is diverser en kan meer toegespitst worden via de verschillende platforms. Budgetten van traditionele media, zoals televisie, staan onder druk – internationale financiering (coproducties) neemt toe.

Nieuwe financieringsmogelijkheden zijn volop in ontwikkeling, zoals crowdfunding en sponsoring. Verschillende fondsen (NPOfondsen, Filmfondsen, CoBOfondsen) en NPO hebben gerichte talentontwikkelingsprogramma's om nieuwe generaties documentairemakers kansen te geven. Ook RTL Videoland is een talentontwikkelingsprogramma gestart.

3. TEAM VAN REGIE DOCUMENTAIRE

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een aantal gastdocenten, coaches en consultants. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit team vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Annemiek van der Zanden - studieleider regie documentaire
- Jeroen Berkvens - docent regie documentaire
- Astrid Bussink – docent regie documentaire
- Anke Worms – coördinatie en ondersteuning (vanuit onderwijsbureau)

De studieleider is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De vaste docenten verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen, en zijn mede verantwoordelijk voor de inhoud van het programma.

Gastdocenten, coaches en consultants zijn (deel)verantwoordelijk voor de inhoud van het programma:

- Albert Elings (filmmaker),
- Eugenie Jansen (filmmaker),
- Niels van Koevorden (filmmaker/cinematografer),
- Petra Lataster (filmmaker),
- Menno Otten (filmmaker)
- Soraya Pol (researcher, filmmaker)
- Liza Kemman (researcher)
- Ger van Westing (journalist, eindredacteur)
- Martijn Bleekendaal (filmmaker)
- Coco Schrijber (filmmaker)
- Tessa Boerman (filmmaker, adviseur RvC, programmeur)
- Peter Delpout (filmmaker, schrijver)
- Stef Tijdink (cinematografer)
- Mijke de Jong (filmmaker, schrijver)

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

4. GLOBAAL PROGRAMMA REGIE DOCUMENTAIRE

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- de propedeuse bestaat grotendeels uit een gemeenschappelijk programma met alle afstudeerrichtingen van de Filmacademie
- het biedt een (gezamenlijke) introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- in het programma spelen kleine praktijkoefeningen een belangrijke rol
- drie grote filmfestivals worden bezocht, met opdrachten
- er is een specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting opgenomen
- aan het eind van de propedeuse wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de eigen afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen staan centraal, waarin je o.a. leert samenwerken
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden, maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- vakspecifieke praktijk / theorie
- start voorbereiding eindexamenfilm
- ruimte voor individuele invulling leertraject

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- voornamelijk in het teken van de eindexamenfilm(s)
- ruimte voor individuele invulling leertraject zoals: scriptie / filmplan /stage
- voorbereiding beroepspraktijk

Programmaoverzicht jaar 2

De studierichting regie kent twee specialisaties, fictie en documentaire, en heeft als doel de student zijn of haar eigenheid in het filmmaken te laten ontdekken en ontwikkelen. Daarnaast wordt filmisch inzicht en vakbekwaamheid bijgebracht. Beide doelen worden verwezenlijkt door lessen, workshops en door de realisering van diverse filmprojecten.

Als registudent ben je binnen de samenwerking met de andere vakklassen steeds de artistiek leider van een filmproject. De regisseur is degene die tot samenwerking inspireert en die de mensen zowel voor als achter de camera motiveert. Van groot belang hierbij zijn inzicht in het maakproces, een passie voor het vertellen, een grote mate van eigenzinnigheid én respect voor ieders inbreng in het proces.

Bij documentaires staan de regisseur en producent als duo aan de basis van het project. Iedere 6 à 7 weken zijn er, samen met de studieleiding en docenten, tussen de middag zogenaamde regiemeetings. Dan worden onder andere de lessen geëvalueerd en wordt de stand van zaken van lopende en komende producties doorgesproken.

Gemeenschappelijke basistheorie:

- Film in context jaar 2 7 EC
onderzoeken van de betekenis en de werking van filmgenres, evenals verstevigen en verbreden van het referentiekader (filmlijst)

Gemeenschappelijke praktijkoefeningen:

- Korte Documentaire Oefening 1 7 EC
interpreteer een lokaal nieuwsbericht op basis van eigen research tot een documentaire vertelling rondom een hoofdpersonage
- Korte Documentaire Oefening 2 7 EC
realiseer een documentaire vertelling over een locatie in beeld en geluid (zonder interview/gesprek in beeld)
- Korte Documentaire Oefening 3 11 EC
onderzoek je eigen stem door het realiseren van een 'vrije' documentaire vanuit een eigen idee

Vakspecifieke praktijk / theorie:

- Doculab 2 EC
hoe verbeeld je abstracte begrippen op een documentaire manier?
- Filmplaan en research A 5 EC
hoe pak je als student research voor een documentaire aan?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 1)
- Filmplaan en research B 1 EC
hoe kan een arena een aanleiding vormen voor een vertelling?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 2)
- Filmplaan en research C 3 EC
hoe belangrijk is research voor een documentaire en hoe ga je als regisseur te werk in de research?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 3)
- Gesprekstechnieken 1 6 EC
hoe voer je een gesprek met een (mogelijk) hoofdpersonage om informatie te verzamelen voor een documentaire?
- Documentaire découpage 1 1 EC
hoe communiceren documentaireregisseurs en cameramensen met elkaar op de set?
- Voice over 1 EC
welke fundamentele rol kan een voice over spelen in een filmische vertelling?

- Documentaire inspiratie
hoe kom je tot een bruikbaar idee en hoe werk je het uit? 2 EC
- Documentaire film en literatuurlijst
zelfstandig ontwikkelen van een (historisch) referentiekader van grondvormen
en stromingen binnen de Nederlandse documentaire en daarbuiten 4 EC

Individuele opdrachten

- Vrije ruimte
leren en experimenteren door zelf nuttige activiteiten te kiezen/bedenken en uit
te voeren 3 EC

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 2

Film in context 2

Algemene typering en inhoud

In het eerste jaar hebben de studenten een globaal overzicht ontwikkeld met betrekking tot de geschiedenis van film als kunstvorm in relatie tot sociaal-maatschappelijke en artistieke ontwikkelingen in de achterliggende perioden. Daartoe hebben ze diverse canonieke films gezien (filmlijst) en een aantal daarvan geanalyseerd en met elkaar in verband gebracht.

In dit tweede jaar gaan ze dit globale overzicht verbreden en verdiepen door middel van het analyseren van films en het onderzoeken van de context van deze films. Als vertrekpunt dient hierbij “filmgenre”, als concept en als manier om films te groeperen. Vragen die centraal staan zijn onder andere: Waarom is kennis over genres belangrijk? Hoe ontstaan genres en hoe herken je ze? Hoe verhouden genres zich tot de politieke, maatschappelijke en (film-) historische context?

De studenten passen hun kennis toe in vorm van een onderzoeksopdracht, waar ze zowel in groepsverband als ook in duo's aan werken. Daarbij kan elke student voor een belangrijk deel zijn/haar eigen interesse en fascinatie volgen, maar omdat ze de resultaten met elkaar bespreken en aan elkaar presenteren, maken ze ook kennis met films en contexten buiten hun primaire interessegebied. De uitkomsten van de individuele onderzoeken worden per duo in vorm van een video-essay gepresenteerd aan het gehele jaar. Een selectie van de onderzoeken zal voor de hele academie inzichtelijk zijn via Kaltura.

In de laatste week van het schooljaar wordt de opmaat gemaakt naar de theorie van jaar 3 waarin auteursschap in de brede zin van het woord centraal staat.

Leerdoelen

De studenten:

- kunnen verschillende filmgenres op het gebied van fictie en van documentaire herkennen, benoemen en in hun bredere politieke, maatschappelijke en historische context plaatsen;
- kunnen (zelfstandig en binnen een onderzoeksgroep) relevant onderzoek opzetten en doen door middel van filmanalyse en bronnenonderzoek (in de Mediatheek, openbare archieven en online);
- kunnen hun onderzoek presenteren in een vorm die aansluit bij hun eigen expertises;
- zijn zich bewust van hun eigen (gekleurde) blik op film;
- kunnen met een kritische en analytische blik naar film en film literatuur kijken;
- hebben hun eigen visie en handtekening verder ontwikkeld.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

- hoor- en kijkcolleges, waarbij de basistheorie wordt uitgelegd, inspirerende en maatschappelijk relevante onderwerpen bod komen en voorbeelden van films en filmfragmenten besproken worden;
- opdrachten, individueel, in groepsverband en in duo's;
- zelfstudie, deels onder begeleiding.

Contacttijd

120 uur

Docenten

Menno Otten, Kathleen Lotze en gastdocenten

Toets

- presentatie onderzoek in vorm van een video-essay (in duo's)
- leerportfolio

Beoordeling

Een voldoende resultaat voor de 2 toetsen

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 1 (KDO1)

Algemene typering en inhoud

In de KDO1 gaat het om de betekenis van perspectief in een filmver telling. Voor deze opdracht kies je een interessant personage die woont of werkt in een (filmisch) aansprekende arena. Uit de research met het personage én van de plek kom je studenten tot een interessant perspectief waarmee je de locatie vervolgens verbeeldt in beeld en geluid.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film;
- geëxperimenteerd met vorm en inhoud;
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten;
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie;
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets(vorm)

- Leerverslag

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als:

- de leerdoelen in voldoende mate zijn behaald (V/O)
- een voldoende beoordeling van het leerverslag (V/O)

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 2 (KDO2)

Algemene typering en inhoud

In KDO2 vormt een lokaal nieuwsbericht het uitgangspunt van verdere research. De regisseur zal in de research personages zoeken die in relatie staan tot dit nieuwsbericht, en komt op die manier tot een keuze in perspectief en visie op de gebeurtenis die in het bericht centraal stond. In samenwerking met de producent en de crew zal het filmplan verder ontwikkeld worden om tot een filmische vertelling te komen.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film
- geëxperimenteerd met vorm en inhoud
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets(vorm)

- Leerverslag

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als:

- de leerdoelen in voldoende mate zijn behaald (V/O)
- een voldoende beoordeling van het leerverslag (V/O)

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 3 (KDO3)

Algemene typering en inhoud

De korte documentaire oefening 3 is een vrije documentaire oefening waarbij je zelf een idee aandraagt en hier de research op doet; met de student productie verwerkt in een filmplan; en uiteindelijk filmt. De beoogde lengte van de documentaire is maximaal 10 minuten. Camera, montage en sound design studenten hebben vanuit hun eigen discipline inhoudelijke input gegeven op het filmplan. De documentaire zal op film in een ratio van 1:5 gedraaid worden.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film;

- geëxperimenteerd met vorm en inhoud;
- geëxperimenteerd met 16mm film – beperkte hoeveelheid materiaal;
- ervaring opgedaan met een vertelling waarbij ontwikkelingen in de vertelling een belangrijke rol spelen (dramaturgie);
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten;
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie;
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets

KDO3

Beoordeling

Je student krijgt de studiepunten toegekend bij een voldoende beoordeling van het:

- traject research & filmplan [v/o-beoordeling]
- reflectieverslag [v/o-beoordeling]

Studiebelasting

11 EC (308 uur)

Doculab

Algemene typering en inhoud

In een workshop van een midweek, afgezonderd op een locatie maak je een aantal korte documentaire oefeningen waarin (persoonlijk) onderzoek voorop staat. Door middel van opdrachten leer je met open houding je onderwerp te benaderen en een vertelling te construeren middels associatief beeldgebruik.

Er wordt vormgegeven aan gevoel en emotie. Hoe verbeeld je onrust, geluk, eenzaamheid? Je werkt met eigen camera's en monteert op je eigen laptop. Aansluitend worden de oefeningen vertoond en geëvalueerd tijdens de werkweek. De oefening is een voorbereiding op KDO 1.

Leerdoelen

Na afloop van dit onderdeel kan je:

- op een filmische wijze vormgeven aan personages;
- op basis van lokale research potentieel interessante personages & verhalen vinden;
- zelfstandig korte films draaien en monteren.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm
praktijkoefening

Docenten
Astrid Bussink & Martijn Blekendaal

Toets
Voor deelname aan de opdrachten is 100% aanwezigheid en actieve participatie vereist.

Beoordeling
Je krijgt de studiepunten toegekend als aan onderstaande eis(en) is voldaan:

- een voldoende beoordeling van de opdrachten [V/O beoordeling]

Studiebelasting
2 EC (56 uur)

Filmpjan en research A

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je eerste kennis en vaardigheden op die nodig zijn om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening en op de basisprincipes van het schrijven van een filmpjan: Hoe omschrijf je een filmidee? Wat is een premisse? Hoe omschrijf je visualisatie en sound design? Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven filmpjan.

Literatuur

- Henk Suèr, Scenarioschrijven voor documentaires, Uniepers, Amsterdam, 2002

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- een idee omzetten in praktische research;
- een kort filmpjan schrijven met een onderwerp, invalshoek en vormgeving in beeld en geluid.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm
Werkcollege en zelfstudie

Docenten
Jeroen Berkvens en Astrid Bussink

Toets
Filmpjan voor KDO 1

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmplan [V/O beoordeling]

Studiebelasting

5 EC (140 uur)

Filmplan en research B

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je nieuwe kennis en vaardigheden op die voortborduren op de lessen Filmplan & research A. Je leert nieuwe vaardigheden om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening 2 (KDO 2), waarbij de arena de kern vormt van het filmplan (in aansluiting op de filmplanonderdelen zoals beschreven in A): wat maakt een personage interessant voor de film, hoe omschrijf je een (hoofd)personage, wat is de functie van de hoofdpersonage in het filmverhaal. Ook is er een uitgebreide theoretische inleiding op het filmplan-schrijven voor documentaires. Regievisie, vormgeving, sounddesign, achtergrond, arena, structuur, motivatie en andere onderdelen voor een professioneel filmplan-schrijven zullen aan bod komen.

Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee over een personage en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven filmplan.

Literatuur

- Michael Rabiger, Developing Story Ideas, Focal Press, Massachusetts, 2000

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- een inschatting maken of een arena interessant is voor een documentaire;
- een kort filmplan schrijven met een aansprekend arena, een interessant hoofdpersonage (als onderwerp), een omschrijving van het hoofdpersonage op basis van research en verkregen kennis middels gesprekstechnieken, regievisie en vormgeving in beeld en geluid.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege & zelfstudie

Docenten

Menno Otten

Toets

Filmplan voor KDO 2

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmplan [V/O beoordeling]

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

Filmplan en research C

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je nieuwe kennis en vaardigheden op die voortborduren op de lessen Filmplan & research B. Je leert nieuwe vaardigheden om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening 3 (KDO 3), waarbij vorm en inhoud volledig vrij zijn maar er slechts een geringe hoeveelheid materiaal gedraaid kan worden. Dat betekent dat de regisseur goed moet weten wat er wel en wat er niet gedraaid moet worden om in de montage een verhaal te kunnen vertellen. Research voor het draaien is daarom onontbeerlijk. Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven filmplan.

Literatuur

- Michael Rabiger, *Directing the Documentary*, Focal Press, Massachusetts, 2005

Leerdoelen

Na afloop van dit programma onderdeel kan je:

- doelmatig en snel onderzoek doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee dat gebaseerd is op de werkelijkheid;
- een filmplan schrijven met een onderwerp, invalshoek, eventueel hoofdpersonage(s), arena, en een omschrijving van vormgeving in beeld en geluid.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege & zelfstudie

Docenten

Soraya Pol en Astrid Bussink.

Toets

Filmplan voor KDO 3

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmplan [V/O beoordeling]

Studiebelasting
6 EC (168 uur)

Gesprekstechnieken 1

Algemene typering en inhoud

Na een theoretische inleiding word je door eenvoudige praktijkoefeningen geleerd diverse interviewtechnieken toe te passen. Welke technieken zijn bruikbaar om een gewenst doel te bereiken? Je leert theoretische en praktische basiskennis die nodig is bij het maken van een interview. De lessen dienen als voorbereiding op KDO 2 en als hulpmiddel bij de voorbereidende gesprekken die bij de research gevoerd zullen moeten worden.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- verschillende soorten gesprekstechnieken onderscheiden;
- elementaire gesprekstechnieken gebruiken om informatie in te winnen.

Competenties

3. Ambachtelijk vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege

Docenten

Ger van Westing.

Toets

Praktijkopdrachten

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van de praktijkopdrachten [V/O beoordeling]

Studiebelasting
1 EC (28 uur)

Documentaire decoupage 1

Voor wie?

Studenten Cinematography en Regie Documentaire

Algemene typering en inhoud

Hoe weet je als regisseur of er gedraaid wordt wat jij belangrijk vindt? Hoe weet je als cameraman wat er belangrijk is voor het verhaal? Hoe weten regisseur en cameraman dat ze op dezelfde lijn zitten qua beeldvoering? Een gerenommeerde cameraman en regisseur komen aan de hand van eigen materiaal vertellen over hun ervaringen en hun manier van werken op de set. Door middel van verschillende voorbeelden uit door anderen gemaakte documentaires en eigen voorbeelden uit de beroepspraktijk wordt getoond wat de *découpage* mogelijkheden zijn in documentaire vertellingen. Je gaat zelf aan de slag met

praktijkoefeningen waarbij je diverse documentaire situaties in wisselende rollen moet onderzoeken.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- helder communiceren over de gewenste beeldvoering;
- potentieel problematische (documentaire)situaties herkennen en oplossingen verzinnen;
- je verplaatsen in de positie van regisseur en/of cameraman.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
4. Samenwerkend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege

Docenten

Gastdocent(en)

Toets

Praktijkopdrachten

Beoordeling

- minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie vereist
- voldoende voor de praktijkopdrachten

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Voice over

Voor wie

Studenten Regie Documentaire i.s.m. Sound Design

Algemene typering en inhoud

Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit literatuur en films wordt duidelijk gemaakt hoe een voice over ingezet kan worden als verhalend element. Er wordt ingegaan op verschillende mogelijke toepassingen en functies van dit verhalende element, waarbij de nadruk ligt op film (fictie en documentaire). Tevens wordt ingegaan op de rol van de schrijver (regisseur/scenarist) van de voice over en de samenwerking tussen sound designer en regisseur in de inhoudelijke toepassing van de voice over.

Leerdoelen

Na afloop van dit onderdeel:

- zie je de mogelijkheden die een voice over biedt;
- kun je de werking en de rol van de voice over in een filmconstructie onderzoeken, herkennen en benoemen;
- kun je de rol van de voice over t.a.v. de dramaturgie van een film duiden;
- kun je een korte, verhalende voice over schrijven als verhalend element;
- kun je voor een bestaande scène een inhoudsvolle voice over schrijven en praktisch verwerken voor deze scene.

Competenties

1. Creërend vermogen
4. Samenwerkend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege en praktijkoefening

Contacttijd

16 uur

Docenten

Regisseur Coco Schrijber en sound designer Michel Schöpping

Toets

Verschillende opdrachten

Beoordeling

- voldoende actieve participatie (voorwaarde)
- voldoende voor de opdrachten [V / O]

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Documentaire inspiratie

Algemene typering en inhoud

In korte tijd onderzoek je de filmische mogelijkheden van een grote diversiteit aan ideeën, invallen, experimenten. Hoe kun je trouw blijven aan je intuïtie en toch controle houden over je verhaal? Je ontdekt de eigen ideeënrijkdom en hoe die te gebruiken in het ontwikkelen van een filmplan.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- helder communiceren over je ideeën;
- je intuïtie herkennen en ideeën visualiseren

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges

Docenten

Albert Elings & Eugenie Jansen

Toets

Opdrachten

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie

- een voldoende beoordeling van de opdrachten in de les [V/O beoordeling]

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Documentaire film en literatuurlijst

Algemene typering en inhoud

Je krijgt een filmlijst met verplichte titels die je zelfstandig moet bekijken en analyseren, om zo een basiskennis van het rijke documentaire verleden van Nederland en de rest van de wereld te verwerven dat als referentiekader dient voor alle theorie- en praktijklessen.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- ben je je bewust van de verscheidenheid in de dramaturgische mogelijkheden tot het vertellen van verhalen gebaseerd op de werkelijkheid;
- kan je inhoudelijk refereren aan diverse klassieke documentaire titels.

Competenties

3. Ambachtelijk vermogen

Onderwijsvorm

Zelfstudie

Docent

Annemiek van der Zanden

Toets

Mondeling tentamen

Beoordeling

- een voldoende voor het mondeling tentamen

Studiebelasting

4 EC (112 uur)

Vrije ruimte

Algemene typering en inhoud

Binnen de vrije ruimte kan je bijvoorbeeld een eigen project initiëren en uitvoeren, ergens een specifiek keuzevak bij een andere afstudeerrichting of een andere opleiding volgen of ergens een kleine stage lopen. Iets wat je zelf graag wilt. Als de invulling maar een bijdrage levert aan je persoonlijke (artistieke) ontwikkeling. In praktische zin moet het passen binnen het rooster en het reguliere onderwijs mag er niet onder lijden.

Initiatief en keuze liggen bij jou. Je legt aan het begin van het jaar een voorstel voor invulling van de vrije ruimte ter goedkeuring voor aan de studieleider.

Leerdoelen

Na afloop heb je:

- bewust vormgegeven aan een specifieke, nuttig leertraject

- gericht gewerkt aan specifieke, nuttige leeractiviteiten

Voorwaarden eigen project

Bij een eigen project schrijf je een uitgebreider (project)voorstel met minimaal de volgende onderdelen:

- inhoud (het idee, het concept)
- leerdoel(en)
- realistische planning in relatie tot het onderwijsprogramma
- tijdsbesteding en te behalen EC's (1 EC = 28 uur)
- criteria waaraan het project moet voldoen. (mate van uitwerking, lengte van verslag of onderzoek etc.)
- eindproduct (film, vrij werk, concept, presentatie, verslag, onderzoek) bespreek je altijd met je studieleider die het moet goedkeuren.

Toets

- In elk geval een leer/reflectieverslag.
- Eventueel als illustratie bij het verslag: het (project)resultaat of een presentatie

Beoordelaar

Annemiek van der Zanden

Beoordeling

Je student krijgt de EC's toegekend indien:

- volgens overeengekomen afspraak is gewerkt, d.w.z. (leer)doelen, werkwijze, resultaten en planning zijn in voldoende mate gerealiseerd
- een voldoende is behaald voor het leer/reflectieverslag

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

